

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan
Respublikasının
Elm və Təhsil
Nazirliyinin orqanı

Ali məktəblərə qəbulda

DİM-in 2024-2025-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə bakalavriat səviyyəsi üzrə qəbul müsabiqəsinin I-ci turunun nəticələrinə əsasən, 55 656 nəfər tələbə adını qazanıb ki, bu da son illərin rekord göstəricisidir

REKORD NƏTİCƏ

30 avqust 2024-cü il

№30 (9088)

www.muallim.edu.az

muallim@media.edu.az

Mehriban Əliyeva:

“Gündəlik fəaliyyətimizdə insansevərlik, mərhəmət, qarşılıqlı hörmət, mehribançılıq unudulmamalıdır”

Bəzən deyirlər ki, insanın adı onun xarakterini, xasiyyətini, davranışını, hətta gələcək həyat yolunu, taleyini müəyyənləşdirir. Hər adın öz ictimai obrazı, mənası var. Elə xalqımız tərəfindən sevilən, hamının doğması kimi qəbul etdiyi Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təmsalında bu fikrin doğrudan da öz təsdiqini tapdığımızı görürük. Sadəlik, mərhəmət, qayğıkeşlik, həssaslıq və ən əsası, hamıya qarşı mehriban münasibət. Budur, Mehriban Əliyevanı xalqa sevdirən xüsusiyyətləri. Vətəne sədaqət, milli dəyərlərə hörmət bu nəcib insanın hərtərəfli fəaliyyətinin əsas prinsipini təşkil edir.

Prezident İlham Əliyevin ən yaxın silahdaşı olaraq Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın sosial, humanitar və iqtisadi siyasətin həyata keçirilməsində rolu danılmazdır. Və təbii ki, müasir Azərbaycanın quruculuğunda bu tandem mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Mehriban Əliyeva Birinci vitse-prezident kimi fəaliyyəti dövründə qısa bir müddət ərzində yüksək biliyi, peşəkarlığı, zəngin təcrübəsi, böyük humanizmi və hədisələrə genişmiqyaslı baxışı ilə Azərbaycan tarixində qadın hərəkatının yeni bir səhifəsini açaraq xüsusilə idarəetmədə qadınların rolunun artmasına tökan vermişdir.

Bax səh. 2

XALQIN SEVGİSİ ƏN BÖYÜK MÜKAFATIDIR

Atalarının yolunu davam etdirmək istəyən şəhid övladları

“Təhsil” düşərgəsindən reportaj

Şəhid Tural Ağcabəyovun oğlu Xəlil böyüyəndə atası kimi hərbiçi olmaq istəyir: “Hazırda Xaçmaz rayon 9 nömrəli tam orta məktəbin 9-cu sinfində təhsil alıram. Təhsilimi Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyində davam etdirmək və gələcəkdə xüsusi təyinatlı qüvvələrdə çalışmaq istəyirəm. Atamın yolunu davam etdirəcəyəm”.

Ardı səh. 5

“Tədqiqat işlərimi Azərbaycan təhsilinə həsr etdim”

Nəriman Qəhrəmanlı:

“Harvard Universitetinin Təhsil Məktəbindən ilk azərbaycanlı olaraq məzun olmaq qürurvericidir”

Harvard Təhsil Məktəbində təhsil alan ilk azərbaycanlı olmağın xüsusi məsuliyyətini dərk edərək, bütün fənlər üzrə tədqiqat işlərimi Azərbaycan təhsilinə həsr etdim. Nümunə olaraq, müəllimlərin işə qəbulu və ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu üzrə müsabiqələrin təkmilləşdirilməsi, eləcə də şagirdlərin oxuyub-anlama bacarıqlarının inkişafı istiqamətində apardığım geniş tədqiqatları qeyd edə bilərəm.

Ardı səh. 6

Qarabağ Universitetinin ən yüksək ballı tələbəsi:

“Peşəkar hüquqşünas olub,
vətənimə xidmət etmək istəyirəm”

Bax səh. 3

1934 "Azərbaycan müəllimi" 2024

Xalqın sevgisi ən böyük mükafatıdır

Mehriban Əliyeva:

"Gündəlik fəaliyyətimizdə insansevərlik, mərhəmət, qarşılıqlı hörmət, mehribançılıq unudulmamalıdır"

Mehriban Əliyeva ölkəmizdəki qadın hərəkatı tarixində ilk şəxsiyyətdir ki, onun çoxşaxəli fəaliyyətində təhsil, səhiyyə, idman, mədəniyyətimizin təbliği, xeyriyyəçilik, ətraf mühitin qorunması və adlarını qeyd etmədiyimiz digər sahələrin hər biri diqqətdə saxlanılır. Mehriban Əliyeva xüsusilə təhsilimizin hamisi, bu sahəyə ən çox qayğı və həssaslıqla yanaşan xanımdır.

Ölkənin birinci xanımı, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva söyləyir ki, hər bir dövlətin əsas sərvəti onun malik olduğu insan amildir və Azərbaycanın da gələcəyi məhz bu gün təhsil alan uşaqlardan, gənclərdən asılıdır. Ona görə də ölkəmizdə təhsil prioritet sahələrdən biridir və onun inkişafına xüsusi diqqət ayrılır, gənc nəslin biliklərə mükəmməl yiyələnməsi üçün bütün lazımi addımlar atılır.

Əvvəli səh. 1

Heydər Əliyev Fondunun yaradıcısı

Mehriban Əliyeva Ulu Öndər Heydər Əliyev ideyalarının layiqli davamçısıdır. Dahi şəxsiyyətin adına Fondun təsis edilməsi də məhz bu təşkilatçı xanımın adı ilə bağlıdır. Hər zaman çıxışlarında Mehriban Əliyeva Heydər Əliyev Fondunu tariximizə müstəqil dövlət qurucusu kimi daxil olmuş Heydər Əliyevin xatirəsinə xalqımızın ehtiramını ifadə etmək arzusunun, onun zəngin mənəvi irsini əks etdirmək, azərbaycançılıq fəlsəfəsinin ölkəmiz üçün əhəmiyyətini vurğulamaq, milli dövlətçilik ideyalarını yeni nəsillərə aşılamaq zərurətindən irəli gələrək yaradıldığını xüsusi qeyd edərək təşkilatın istər ölkəmizdə, istərsə də ölkəmizin hüduqlarından uzaqlarda gördüyü işlərlə adından söz etdirməyi uğurla bacarır.

2004-cü ildən fəaliyyətə başlamış Heydər Əliyev Fondu təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, idman, elm və texnologiya, ekologiya, sosial və digər sahələrdə müxtəlif layihələr həyata keçirərək yeni cəmiyyət quruculuğunda fəal iştirak edir, ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına öz töhfəsini verir.

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Azərbaycanın birinci xanımı, ISESCO-nun Xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyevanın təhsil, səhiyyə, mədəniyyət sahələrində reallaşdırdığı genişmiqyaslı layihələr, istər ölkə daxilində, istərsə də onun hüduqlarından kənarda həyata keçirdiyi müxtəlif yönlü tədbirlər xeyirxahlıq simvoluna çevrilmiş bu nəticə əməllər sahibinin hərtərəfli bilik və bacarıqlara malik olmasının göstəricisidir.

Təhsillə bağlı layihələr

Qeyd etdiyimiz kimi Fondun fəaliyyətində təhsilə diqqət və qayğı xüsusi önəm kəsb edir. Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə təhsillə bağlı bir çox irimiqyaslı layihə və proqramlar uğurla həyata keçirilir. Onların arasında "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" öz əhatə dairəsinin genişliyinə görə ən diqqətçəkən layihələrdəndir. Ən əhəmiyyətli odur ki, öz coğrafiyasına görə bütün ölkəni əhatə

edən bu layihə çərçivəsində on illərlə təmir edilməmiş, tam yarasız və qəza vəziyyətində olan, təlim-tərbiyə üçün heç bir şəraiti olmayan məktəblərin yerində çoxlu sayda müasir standartlara uyğun yeni binalar, həmçinin internet məktəbi, uşaq bağçası və körpələr evi inşa edilmiş, təmir olunmuşdur. Bu müəssisələr ən müasir avadanlıqlarla təchiz olunaraq şagirdlərin, balacaların istifadəsinə verilmişdir.

Fondun təhsillə bağlı həyata keçirdiyi proqramlar sırasında "Təhsilə dəstək" isə birbaşa tədrisin keyfiyyətinə təsir göstərən problemlərin həllinə - məktəblərin əyani vəsaitlə, şagirdlərin dərs ləvazimatı ilə təmin olunmasına yönəlib. Belə ki, Fond hər yeni tədris ilində silsilə aksiyalar keçirməklə bu sahədə bir sıra problemlərin aradan qaldırılmasına əhəmiyyətli töhfə verir. 2004-cü ildən başlayaraq Fond qaçqın və məcburi köçkün ailələrindən olan I sinif şagirdlərinə məktəbli çantaları və dərs ləvazimatı paylayır. Artıq son bir neçə ildir bu proses ölkədəki bütün orta məktəbləri əhatə edir.

Onu da xüsusi qeyd edək ki, "Təhsilə dəstək" layihəsi məktəbəqədər uşaq tərbiyə müəssisələrinin yenidən qurulmasını da əhatə edir. Layihə çərçivəsində paytaxt Bakı və kəndlərdə, eləcə də bölgələrdə uşaq bağçaları əsaslı təmir olunaraq müasir avadanlıqlarla təchiz edilir.

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın bilavasitə rəhbərlik etdiyi layihələrin əsasında uşaqlara qayğı önəmli yer tutur. Birinci xanım uşaq evlərinin və internat məktəblərinin ən müasir səviyyədə qurulmasını, təşkilatı diqqətdə saxlayaraq körpələrin fiziki və əqli cəhətdən sağlam böyüməsi üçün əlindən gələni əsirgəmir. Fond tərəfindən "Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı" proqramı çərçivəsində isə 40-dan çox uşaq müəssisəsi əsaslı təmir olunub.

Göründüyü kimi, Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Fond təhsillə bağlı proqramların icrasını həyata keçirərək dövlət təhsil siyasətinin reallaşmasında müstəsna əhəmiyyətə malik işlər görür. Həyata keçirilən layihələr noticəsində paytaxt Bakı ilə yanaşı, hətta respublikamızın ən ucqar regionlarında belə, müasir tələblərə cavab verən hər cür ləvazimatla təmin olunmuş çoxlu sayda məktəblər tikilib istifadəyə verilmiş, təhsilin bütün ölkə ərazisində əl-

çatanlığı təmin edilmişdir. Müasir tipli məktəblərin, bağçaların inşası, tədris prosesində normal şəraitin yaradılması, təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması son illər ərzində Azərbaycan təhsilinin beynəlxalq təhsil məkanına inteqrasiyasını gücləndirmiş və şagirdlərimizin beynəlxalq fənn olimpiadalarında, müsabiqələrdə, bilik yarışlarında uğurlarının əsas təminatçısı olmuşdur.

Heydər Əliyev Fondunun son illərdə həyata keçirdiyi növbəti uğurlu işlərdən biri də təhsilalanların müasir bilik və bacarıqlarının, XXI əsr sənətlərinin inkişaf etdirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edən inteqrativ təhsil yanaşmalarının ölkəmizin təhsil müəssisələrində geniş tətbiqinə dəstəyidir. Məhz Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Elm və Təhsil Nazirliyi 2019-2020-ci tədris ilindən başlayaraq "STEAM Azərbaycan" layihəsinə start verib. STEAM - elm, texnologiya, mühəndislik, incəsənət və riyaziyyatın birləşməsi nəticəsində yeni ideyaların reallaşdırılması, cəmiyyətdə müxtəlif problemlərin həllinə kömək edə biləcək təhsil yanaşmasıdır. Hazırda ölkəmizin bir sıra məktəblərində STEAM otaqları və mərkəzləri fəaliyyət göstərir.

STEAM tədris üsulu müasir dövrdə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Belə ki, uşaqlar bu metod vasitəsilə elmin digər sahələri ilə yanaşı, beyinlərinin məhsulunu ortaya qoya biləcək, gələcəyin mütəxəssisləri kimi yetişəcək və ölkənin inkişafına töhfələrini verəcəklər.

Heydər Əliyev Fondunun dəstək verdiyi bu layihə ölkəmizdə elm və təhsil sahəsində yeniliklərin tətbiqinə, təhsilin müasir tələblər səviyyəsində inkişaf etdirilməsinə, gənc nəslin yeni ideyalarının reallaşdırılmasına göstərilən diqqətin və əhəmiyyətin əyani təzahürüdür.

Ölkəmizdə təhsil sistemini modernləşdirmək və dünya təhsil sistemində inteqrasiyasını təmin etmək Mehriban Əliyevanın birbaşa təşəbbüsü ilə həyata keçirilən genişmiqyaslı proqram və layihələrin əsas hədəflərindəndir.

Beynəlxalq humanitar missiyaya çevrilən Fond

Heydər Əliyev Fondunun təhsilə qayğısının coğrafiyası genişdir. Artıq dünyada nüfuzlu qurum kimi tanınan Fond xeyriyyəçilik missiyasını bir neçə ölkədə uğurla davam etdirir.

Gürcüstan, Misir, Rumıniya, Rusiya Federasiyası və Hollandiyada bir sıra məktəblərin yenidən qurulması və əsaslı təmir olunması məhz Fondun "Təhsilə dəstək" layihəsi çərçivəsində reallaşdırılmışdır. Pakistanın Müzəffərabad şəhəri Rara ərazisində zəlzələdən dağılmış qızlar

məktəbinin əvəzində onlar üçün yeni tədris binasının inşası da məhz Heydər Əliyev Fondunun nəticə təşəbbüsü sayəsində həyata keçirilən ən uğurlu layihələrdəndir.

Birinci xanımın xidmətləri

Mehriban Əliyevanın təmsalında birinci xanım statusu ənənəvilikdən tamamilə fərqlidir. Azərbaycanın birinci xanımı özündə humanizmi, mərhəməti, xeyriyyəçiliyi və qayğıkeşliyi ehtiva etməklə yanaşı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti kimi elm, təhsil, səhiyyə, ədəbiyyat, mədəniyyət və digər sahələrdə həyata keçirilən çoxsaylı uğurlu layihələrin, həmçinin mədəni irsimizin qorunması və beynəlxalq arenada təbliği ilə bağlı reallaşdırılan proqramların müəllifidir.

Mehriban Əliyeva çoxşaxəli fəaliyyəti boyu Azərbaycan haqiqətlərini dünyaya çatdırılmasında əvəzsiz xidmətlər göstərib. Birinci xanımın xidmətləri sırasında

məktəbinin əvəzində onlar üçün yeni tədris binasının inşası da məhz Heydər Əliyev Fondunun nəticə təşəbbüsü sayəsində həyata keçirilən ən uğurlu layihələrdəndir.

torpaqlarımızın azad olunması uğrunda mübarizəyə siyasi-mənəvi dəstək, xalqımızı milli həmrəyliyə səsləyən, şanlı Ordumuzu Qələbəyə ilhamlandıran müraciət və çağırışları, ölkə başçısı İlham Əliyevlə birlikdə Qarabağa çoxsaylı səfərləri, işğaldan azad edilən ərazilərimizdə reallaşdırılan genişmiqyaslı tikinti-bərpa işləri, 32 ildən sonra Şuşada möhtəşəm "Xaribül-bül" musiqi festivallarının təşkili xüsusi yer tutur.

Hər birimizin yadına 44 günlük Vətən müharibəsinin ilk günlərində Mehriban Əliyevanın xalqa müraciətindəki ürəkli rıqqətə gətirən sözlər düşür: "Qoy Uca Tanrı hər bir azərbaycanlıya müqəddəs Qarabağ torpağını öpməyi nəsib etsin!"

44 günlük Vətən müharibəsi ərzində bu içdən gələn arzu çin oldu. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Müzəffər Ordumuzun şücaəti, xalqımızın birliyi sayəsində doğma Qarabağımız işğaldan azad edildi.

"Sizin Mehriban..."

O, hər səfəri ilə ösgər analarının ümid yeri və sarsılmaz mənəvi dayacağına çevrildi. Qəlbi şəhid anaların qəlbləri ilə döyündü, onların göz yaşını özünün göz yaşına bərabər etdi. Ana şəfqəti, mərhəməti, doğmalığı ilə qəhrəman Qazilərimizin yarasına məlhəm oldu.

Mehriban Əliyevanın istər Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, istər ISESCO-nun Xoşməramlı səfiri kimi, istərsə də dövlət idarəetməsindəki fəaliyyəti İLKlərlə zəngindir. Bu ilklerin sayı olduqca çoxdur... Əsas odur ki, onun imza atdığı hər bir İLK, ölkəmizdə və beynəlxalq aləmdə yüksək qiymətləndirilir, bəyənilir və təqdir olunur.

Mehriban Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyətini yaxından izlədikcə hər addımının əsasında xeyirxahlığın, humanizmin, səmimiyyətin, vətəndaşlıq təəssübkeşliyinin yüksək səviyyədə qorunduğunun şahidi olururu.

Təsədüfi deyildir ki, Mehriban Əliyeva Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti kimi təqdimatında bu prinsipləri xüsusi diqqətə çatdırmışdır: "Gündəlik fəaliyyətimizdə insansevərlik, mərhəmət, qarşılıqlı hörmət, mehribançılıq unudulmamalıdır. Əksinə, məhz bu mənəvi dəyərləri uca tutaraq ən yüksək qələbələr əldə etmək, ən böyük zirvələrə qalxmaq olar".

Onun "Öz həyat kitabını yazmağa ancaq sənin şəxsi, dərk edilmiş məsuliyyətin imkan verir" fikri yaşadığı ömür payında əldə etdiyi nailiyyətlərin, gördüyü işlərin vizit kartıdır.

Ən böyük mükafatı isə xalqın ona olan sevgisi, inamı, etimadıdır.

Mehriban Əliyeva bizlərə ünvanladığı tək bir cür müraciət forması "Sizin Mehriban" - söyləməklə, sadəliyi və mehribanlıığı ilə ürəkləri fəth etməyi bacarıb.

Samirə KƏRİMOVA

"Azərbaycan müəllimi", 25 avqust 2023-cü il

HƏSSAS YANAŞMA, VƏTƏNDAŞ MƏMNUNLUĞU

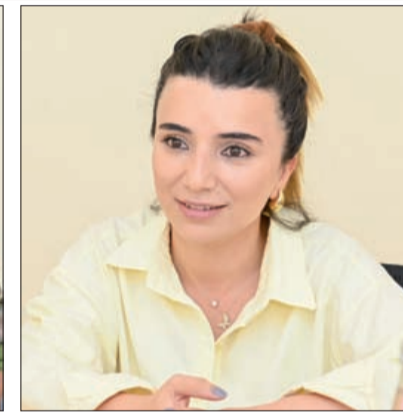
Elm və təhsil naziri Şamaxıda vətəndaşları qəbul edib

Avqustun 23-də elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev Şamaxı şəhərində vətəndaş qəbulu keçirib. Qəbulda Şamaxı, Qobustan, Ağsu və İsmayilli rayon sakinləri iştirak ediblər.

Qəbuldan əvvəl Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət edilib, ötinə gül dəstələri düzülüb.

Qəbul zamanı vətəndaşlar müəllimlərin yerdəyişməsi, tələbələrin köçürülməsi, həmçinin digər məsələlərlə bağlı müraciətlər ediblər.

Elm və təhsil naziri qəbula yazılmış vətəndaşları dinləyib, müraciətlərin operativ şəkildə araşdırılması, qaldırılan məsələlərin qanunvericiliyə uyğun həlli istiqamətində nazirliyin aidiyyəti qurumlarının rəhbərlərinə tapşırıqlar verib.

Türkiyə-Azərbaycan Universitetində 87 tələbə təhsil alacaq

Türkiyə-Azərbaycan Universitetinə tələbə qəbulunun nəticələri açıqlanıb. Türkiyənin Ali Təhsil Şurası (Yükseköğretim Kurulu — YÖK) və Azərbaycanın Elm və Təhsil Nazirliyinin tərəfdaşlığı ilə yeni universitet modeli olaraq yaradılmış Türkiyə-Azərbaycan Universitetinə abituriyentlər böyük maraq göstəriblər. Qəbul nəticələrinə əsasən, universitetdə kompüter mühəndisliyi və sənaye mühəndisliyi ixtisasları üzrə 30, qida mühəndisliyi ixtisası üzrə 27 nəfər olmaqla ümumilikdə 87 tələbə təhsil alacaq. Universitet 2024-2025-ci tədris ilindən fəaliyyətə başlayacaq.

Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin kompüter mühəndisliyi ixtisasına qəbul üzrə ən yüksək bal 684,9, ən aşağı bal 641,6 olub. Sənaye mühəndisliyi ixtisasında ən yüksək bal 663,7, ən aşağı bal isə 544,4 olub. Qida mühəndisliyi ixtisasında ən yüksək bal 632,8 olduğu halda, baza balı 452,1 olub.

Türkiyə-Azərbaycan Universiteti "çotir universitet" funksiyasını yerinə yetirəcək. Belə ki, bu ali təhsil müəssisəsi Türkiyənin 3 aparıcı universitetinin proqramlarını özündə birləşdirəcək. Beləliklə, kompüter mühəndisliyi ixtisasında Orta Şərq Texniki Universitetinin (ODTÜ), sənaye mühəndisliyi ixtisasında İstanbul Texniki Universitetinin (İTÜ), qida mühəndisliyi ixtisasında isə Hacettepe Universitetinin tədris proqramları əsas götürüləcək. Proqramları uğurla başa vuran tələbələrə müvafiq universitetlərin diplomu təqdim olunacaq.

Qeyd edək ki, Türkiyə ilə Azərbaycan arasında elm və texnologiya sahəsində əməkdaşlığı yeni səviyyəyə çatdıracaq Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin yaradılmasına dair Anlaşma Memorandumu 2024-cü il fevralın 19-da Ankarada Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə imzalanıb. Memorandumu Türkiyənin Ali Təhsil Şurasının rəhbəri Erol Özvar və Azərbaycanın elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev imzalayıblar.

Qarabağ Universitetinin ən yüksək ballı tələbəsi:

"Peşəkar hüquqşünas olub, vətənimə xidmət etmək istəyirəm"

Bu il tələbələrin ali təhsil müəssisəsi seçimində böyük maraq göstərdikləri ali məktəblərdən biri də yeni yaradılan Qarabağ Universiteti də olub. Kifayət qədər yüksək ballı tələbə ilk seçimində məhz Qarabağ Universitetini yazıb və bunun nəticəsində də ali təhsil müəssisəsinin əksər ixtisasları üzrə yüksək qəbul balı formalaşmış. Qarabağ Universitetinin ən yüksək ballı tələbəsi isə Zenfira Nəsirova. O, Salyan şəhərindəki 1 nömrəli məktəb-liseyi bitirib və bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanında III ixtisas qrupu üzrə 683,8 bal toplayıb.

Təəssüratlarını "Azərbaycan müəllimi" ilə bölüşən Zenfira Nəsirova bildirir ki, Qarabağ Universiteti gələcək üçün parlaq təəssürat bəxş edən ali təhsil müəssisələrindəndir.

"İnanıram ki, təhsil alacağım Qarabağ Universiteti növbəti illərdə təkə regionun deyil, dünyanın ən yaxşı ali məktəblərindən birinə çevriləcək. 2-3 ay əvvəl bizdə tədbir olmuşdu və bu tədbirdə Qarabağ Universitetinin perspektivlərindən, karyeramızda oynaya biləcəyi roldan danışılmışdı. Bu görüş ali təhsil müəssisəsi seçimimə böyük təsir göstərdi və bundan sonra Qarabağ Universitetində təhsil almaq istədiyimi qətişdirdim. Həmçinin burada tədris aparacaq müəllimlərin xüsusən xaricdə təhsil almış şəxslər olması, təqaüd proqramları və güzəştlər də buranı seçməyimin əsas səbəblərindəndir. Düşünürəm ki, gələcək karyeram üçün Qarabağ Universiteti yaxşı bir seçimdir".

Zenfira "Hüquqşünaslıq" ixtisasına onda 9-cu sinifdən maraq yarandığını, ailəsinin və müəllimlərinin də seçimini dəstəklədiklərini vurğulayıb: "Bu ixtisasda özümü daha uğurlu görürəm və gələcəkdə yüksək nailiyyət qazanacağıma inanıram. İstərdim ki, bu 4 ili ən yüksək nəticələrlə başa vurum və daha sonra İngiltərədə magistratura təhsili alm. Dünyanın ən öndə gedən hüquq şirkətlərindən birində təcrübə keçib, peşəkar hüquqşünas olub, vətənimə xidmət etmək istəyirəm".

Qeyd edək ki, 2024-2025-ci tədris ili üzrə ali məktəblərə qəbulun birinci turunda 1104 gənc Qarabağ Universitetinə qəbul olub, onlardan 101-i 600 baldan yüksək nəticə göstərib. Ümumilikdə, ilk tədris ilində universitetin bakalavriat səviyyəsində 27 ixtisas üzrə kadr hazırlığı həyata keçiriləcək.

Kubra ŞAHİN

Ali məktəblərə qəbulda REKORD NƏTİCƏ

Azərbaycan ali təhsil sistemi növbəti tədris ilinə uğurlu Astartla başlayır. Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) ali təhsil müəssisələrinə 2024-2025-ci tədris ili üzrə tələbə qəbulunun nəticələri bunu deməyə əsas verir. Nəticələr sevindiricidir və gözlənilən idi...

Ali məktəblərə növbəti tələbə qəbulu kampaniyasında son illərdə ən yüksək qəbul faizi əldə olunub. Belə ki, DİM-in 2024-2025-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə bakalavriat səviyyəsi üzrə qəbul müsabiqəsinin 1-ci turunun nəticələrinə əsasən, 55 656 nəfər tələbə adını qazanıb ki, bu da son illərin rekord göstəricisidir.

Ümumilikdə, ali təhsil müəssisələrinə ixtisas seçimində 82 883 nəfər iştirak edib. Onlardan 55 656 nəfəri (o cümlədən 7287 subbakalavr) ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunub. 27 117 (o cümlədən 1579 subbakalavr) nəfər dövlət sifariş əsasında, 28 539 (o cümlədən 5708 subbakalavr) nəfər isə ödənişli əsaslarla təhsil almaq hüququ əldə edib.

Bu ilin qəbul kampaniyası yeniliklərlə də əlamətdardır. Sevindirici haldır ki, bu il ilk dəfə yeni yaradılan Qarabağ Universiteti, Türkiyə-Azərbaycan Universiteti və İtaliya-Azərbaycan Universitetinə də qəbul aparılıb. İlk məlumatlara görə, Qarabağ Universitetində plan deyiləri, demək olar ki, dolub.

Qarabağ Universiteti

Qarabağ Universitetindən verilən məlumata görə, 2024-2025-ci tədris ili üzrə universitetə ümumilikdə 1104 tələbə qəbul olub.

I ixtisas qrupunda orta qəbul balı 475,5 olub və ən yüksək nəticə 659,9 balla Riyaziyyat müəllimliyi ixtisasında qeydə alınıb. Olimpiada qalibi olan 1 abituriyent isə ali təhsil müəssisəsinin "Elektrik və elektronika mühəndisliyi" ixtisasına müsabiqə-denkənar qəbul edilib. II ixtisas qrupunda orta qəbul balı 396,7 təşkil edib, ən yüksək nəticə 641,7 balla "Maliyyə" ixtisasında qeydə alınıb.

III ixtisas qrupunda orta qəbul balı 531,3 təşkil edib və ən yüksək nəticə 683,8 balla "Hüquqşünaslıq" ixtisasında qeydə alınıb. Olimpiada qalibi olan 1 abituriyent isə ali təhsil müəssisəsinin "Elektrik və elektronika mühəndisliyi" ixtisasına müsabiqə-denkənar qəbul edilib. II ixtisas qrupunda orta qəbul balı 396,7 təşkil edib, ən yüksək nəticə 641,7 balla "Maliyyə" ixtisasında qeydə alınıb.

IV ixtisas qrupunda I ixtisas (Psixologiya) üzrə tələbələrə orta qəbul balı 470,0 təşkil edib. Ən yüksək nəticə isə 570,6 bal olub.

Ümumilikdə, Qarabağ Universitetinə I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul olan tələbələrə orta qəbul balı 467,6 təşkil edib.

Xüsusi qabiliyyət imtahanları tələb edən V ixtisas qrupuna gəlmiş Qarabağ Universitetinə ümumilikdə 124 tələbə qəbul olub.

Məlumatla görə, 101 abituriyent Qarabağ Universitetinə 600 baldan yüksək nəticə göstərərək qəbul olub. Ümumilikdə, ilk tədris ilində Universitetinin bakalavriat səviyyəsində 27 ixtisas üzrə kadr hazırlığı həyata keçiriləcək.

2024-2025-ci tədris ilindən fəaliyyətə başlayacaq Türkiyə-Azərbaycan Universitetinə tələbə qəbulunun nəticələri də məlum olub. Nəticələrə əsasən, tələbə adını qazanan 87 nəfər yeni tədris ilindən Türkiyə-Azərbaycan Universitetində ali təhsil alacaq.

Tələbələrə 30 nəfəri kompüter mühəndisliyi, 30-u sənaye mühəndisliyi, 27-si isə qida mühəndisliyi ixtisasları üzrə təhsil alacaq.

Kompüter mühəndisliyi ixtisası üzrə ən yüksək nəticə 684,9, ən aşağı nəticə 641,6, sənaye mühəndisliyi ixtisası üzrə ən yüksək nəticə 663,7, ən aşağı nəticə 544,4, qida mühəndisliyi ixtisası üzrə ən yüksək nəticə 632,8, ən aşağı nəticə isə 452,1 bal olub.

Ali təhsil müəssisəsi Azərbaycan Texniki Universiteti, Orta

Türkiyə-Azərbaycan Universiteti

Şərq Texniki Universiteti, İstanbul Texniki Universiteti və Hacettepe Universitetinin tərəfdaşlığı ilə fəaliyyət göstərəcək. Kompüter mühəndisliyi ixtisası üzrə tədris Türkiyənin Orta Şərq Texniki Universiteti (ODTÜ), sənaye mühəndisliyi ixtisası üzrə İstanbul Texniki Universiteti (İTÜ), qida mühəndisliyi ixtisası üzrə isə Hacettepe Universitetinin proqramları əsasında aparılacaq.

Qida mühəndisliyi ixtisası üzrə keçid balı 468, "Aqronomluq" üzrə 300, "Memarlıq" üzrə 553, "İnteryer dizaynı ixtisası" üzrə 244 (qəbul V qrup və 300 bal üzərindən aparılıb) təşkil edib.

Göründüyü kimi, hər üç ali təhsil müəssisəsinin tələbələri qəbulda yüksək bal toplayıblar. Müşahidə etdiyimiz hal budur ki, gənclər adətən ali təhsil müəssisələrinə böyük maraq və həvəslə müraciət ediblər.

Bu göstərici ölkəmizdə ali təhsilin əlçatanlığının artması, əhatə dairəsinin genişlənməsi, əmək bazarının tələblərinə, dünya çağırışlarına uyğun olaraq yeni universitet modellərinin yaradılması, bunun da nəticəsində gənclərin ixtisas və universitet seçimi imkanlarının daha da yaxşılaşması deməkdir.

İtaliya-Azərbaycan Universiteti

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul nəticələrinə əsasən, İtaliya-Azərbaycan Universitetinə qəbul edilən ilk 200 bakalavr tələbəsi beynəlxalq təhsil təcrübəsi qazanacaq. 2024-2025-ci tədris ilində İtaliya-Azərbaycan Universitetinə aşağıdakı ixtisaslar üzrə qəbul aparılıb:

- Elektrik və elektronika mühəndisliyi (Turin Politexnik Universiteti ilə ikili diplom proqramı),

- Qida texnologiyaları (Bolonya Universiteti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində təqdim edilir),

- Kənd təsərrüfatı texnologiyaları (Bolonya Universiteti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində təqdim edilir),

- Memarlıq (Milan Politexnik Universiteti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində təqdim edilir),

- İnteryer dizaynı (Milan Politexnik Universiteti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində təqdim edilir)

Ümumiyyətlə isə, rekord nəticənin əldə olunmasına təsir edən mühüm amillərdən biri ayrı-ayrı universitetlərimizin tələbələr üçün yeni ixtisaslar şəbəkəsinin genişləndirilməsi və cəlbədiciliyin artırılmasıdır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda ölkəmizin ali təhsil sistemi qarşısında "Ali təhsilin əlçatanlığının və əhatəliliyinin, o cümlədən dövlət sifariş yerlərinin sayının artırılması" kimi hədəf durur.

2024-2025-ci tədris ili üzrə tələbə qəbulunun ilk nəticələri isə bu vəzifələrə nail olmaq istiqamətində müşahidə etdiyimiz əhəmiyyətli irəliləyişdir.

Oruc MUSTAFAYEV

"İqlim dəyişikliyinə qarşı yaşıllıqların qorunmasının akademik-elmi əsaslarının formalaşması"

Avqustun 27-də Şəki şəhərində "İqlim dəyişikliyinə qarşı yaşıllıqların qorunmasının akademik-elmi əsaslarının formalaşması" mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirilib.

Konfransda Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Kamran Əliyev, elm və təhsil nazirinin müavini İdris İsayev, ekoloji və təbii sərvətlər nazirinin müavini Vüqar Kərimov, Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının baş katibi Roel Dona, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti İradə Hüseynova, Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Usubov, Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Konfransda əvvəlcə Dövlət Himni səsləndirilib, ulu öndər Heydər Əliyevin və şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Konfrans iştirakçılarını salamlayan Baş prokuror Kamran Əliyev respublikamızda ekoloji problemlərin həlli, ekoloji mühitin sağlamladılması istiqamətində görülən işlərdən bəhs edib. Baş prokuror

İdris İsayev elmi-praktik konfransda iştirak edib

ölkəmizin beynəlxalq miqyasda global iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə öndə yer aldığını vurğulayıb.

Elmi-praktik konfransda çıxış edən elm və təhsil nazirinin müavini İdris İsayev bil-

dirib ki, təhsil iqlim dəyişikliyi probleminin həllində mühüm təərəflərdən biridir. Belə ki, təhsil insanları münasibət və davranışlarını dəyişməyə təşviq edə bilər, eləcə də təhsil müəssisələrində gənclərə global istiləşmə-

nin təsiri və iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşma yolları öyrədilə bilər. Gənclər arasında ekoloji bacarıqların təbliğinin vacibliyinə də toxunan nazir müavini bildirib ki, ekoloji təhsil formal və qeyri-rəsmi öyrənmə mühiti-

nə inteqrasiya etməlidir. Məktəblər, kollec və universitetlər kimi müəssisələr davamlılıq prinsiplərini öz proqramlarına daxil etməli, gəncləri ekoloji problemlərin həlli üçün bilik və alətlərlə təmin etməlidir.

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Usubov çıxışında ətraf mühitin qorunması, iqlim dəyişikliyinə qarşısının alınması istiqamətində aparılan kompleks tədbirlərin Şəki şəhərində də davam etdirildiyini bildirib.

Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının baş katibi Roel Dona Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunun ekoloji hüquq-pozmalaşa qarşı mübarizə təcrübəsinin beynəlxalq və regional təşkilatlar, həmçinin digər ölkələrin prokurorluq qurumları tərəfindən təqdir olunduğunu qeyd edib.

Konfransda həmçinin digər qonaqlar tərəfindən çıxışlar edilib və mövzu ətrafında müzakirələr aparılıb.

Konfransda "Azərbaycan Respublikasında ekoloji siyasətə dair" və "Azərbaycan Respublikasında ekoloji hüquq-pozmalara qarşı mübarizə" ilə bağlı videoçarxlar da nümayiş olunub.

STEAM TƏHSİL - HƏDƏFLƏRƏ DOĞRU

İqrar Nəzərov

2026-cı ilə qədər STEAM metodologiyası 10000 sınıfdə tətbiq edilməli

Təhsilalanların STEAM mərkəzlərinə cəlb edilməsi prosesi necə gedir? Hazırda bu sahədə vəziyyət nə yerdədir?

STEAM mərkəzləri əsasən orta məktəblərin bazasında qurulur. Hazırda ölkəmizdə 30-dan çox STEAM mərkəzi var. 240 şagirdimiz Elm və Təhsil Nazirliyinin UNICEF-lə birgə həyata keçirdiyi "Green Skills through STEAM" - "STEAM ilə yaşıl bacarıqlar" layihəsində iştirak edir. Həmin uşaqları müvafiq olaraq seçim turları əsasında müəyyənliyirik. Ancaq digər layihələrə şagirdlər qeydiyyatdan keçərək yazıla bilərlər. Avqust ayının 1-dən etibarən ölkəmiz müxtəlif regionlarını əhatə edən 19 STEAM Mərkəzində çalışan 43 müəllim oktyabrda keçiriləcək Yaşıl STEAM Azərbaycan Festivalına (Yaşıl SAF 2024) müxtəlif sınıflarda təhsil alan 500-dən çox şagirdlə birləşir. Yeni tədris ilinin başlanması ilə bu rəqəm bir neçə dəfə artacaq.

Orta imumtəhsil müəssisələrində şagirdlərin STEAM bacarıqlarına dəstək verən layihələr həyata keçirilir. Bu, prosesi təsir edirmi?

Keçən il statistik məlumatlarda qız uşaqlarının təhsil almaları ilə bağlı həssas qəbul edilən bölgələrdə "Qızların rəqəmsal bacarıqlarının inkişafı və karyera seçiminə dəstək" adlı layihə keçirmişdik. Təbii ki, bu kimi fəaliyyətlər prosese öz təsirini müəyyən qədər göstərəcək. Ancaq uzunmüddətli perspektiv olduğu üçün indidən dəqiq bir fikir bildirmək çətinidir.

STEAM-in şagirdlərin bacarıqlarını üzə çıxarmaq məqsədilə həyata keçirdiyi çoxsaylı fəaliyyətlərin növü nələrə əsasən müəyyən edilir?

Şagirdlərin bacarıqlarının yox-

lanılması təlimin nəticələrinin ölçülməsində vacib faktordur. Bizim hər sinif üzrə proqramlarımız var. Əməkdaşlıq, mühəndislik və robototexnika modullarında şagirdlərin bacarıqları yoxlanılır. Bu modulların müəyyənlişdirilməsi isə dünya ölkələrinin təcrübəsinə əsaslanır.

Mühəndislik bacarıqları dedikdə, tam olaraq nə nəzərdə tutulur?

Məsələn, lap erkən təhsil dövründən başlayaraq - aşağı siniflərdən uşaqlara dondurma çubuqlarından körpü düzəltməklə bağlı tapşırıq veririk. Ancaq həmin çubuqları sırf bu məqsədlə marketdən almağı yox, özəri dondurma yedikcə toplamağı bildirmirik. Bu, həm də uşaqların ətraf mühitlə bağlı təsəvvürlərinin yaranmasına, tullantıların yenidən emalının öyrədilməsinə kömək edir. Sonra həmin körpünün dayanıqlılığını yoxlayırıq. Hansısa problem varsa, asan yollarla aradan qaldırmağa çalışırıq. Təbii ki, şagird bu prosesdə tək olmur, ona komanda yoldaşları da dəstək olur. Prosesi komanda şəklində aparmaq üstünlüyü odur ki, bir şagirdin bilmədiyini mütləq digəri bilir və ortaya keyfiyyətli iş çıxır.

Tapşırıq yekunlaşdıqdan sonra qiymətləndirmə prosesini həyata keçiririk. Ancaq bunu rəqəmlərlə deyil, rubrikələrlə həyata keçiririk. Çünki "iki" alan uşağın hər hansı bir motivasiyası qalmayacaq. Ona görə də, biz onların işlərini "yaxşı", "çox yaxşı", yaxud "əla" kimi qiymətləndiririk. Sonda isə uşaqların sahibkarlıq bacarıqlarının formalaşması - öz hazırladıkları məhsulları bazara çıxarılması və reallaşdırma bilmələri ilə bağlı təkliflərinin dinləyirik.

Şuşa şəhəri 1 nömrəli tam orta məktəbdə STEAM mərkəzi fəaliyyət göstərir. İşğaldan azad olunmuş digər ərazilərdə bu mərkəzlərin fəaliyyətə başlanması planlaşdırılırmı?

Növbəti ildən Qarabağ Universitetində STEAM mərkəzinin yaradılması və STEAM əsaslı öyrənmənin tətbiq edilməsi ilə bağlı ilkin müzakirələr aparılıb.

STEAM mərkəzlərinin bütün Qarabağ ərazisini əhatə etməsi ilə

bağlı konsept təqdim etmişik. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə tikilən demək olar ki, bütün məktəblərdə STEAM mərkəzləri, yaxud kabinetləri var. Ağdamda, Laçında, Zəngilanda, Şuşada bu mərkəzlər mövcuddur, Kəlbəcərdə, Xocalıda isə tikiləcək məktəblərdə mərkəzlərimizin olması nəzərdə tutulub.

STEAM mərkəzlərinin fəaliyyəti bütün ölkə ərazisini əhatə edə bilirmi?

STEAM mərkəzlərinin fəaliyyətinin bütün ölkə ərazisini əhatə etməsi istiqamətində işlər aparılır. Ancaq ölkəmizin bəzi regionlarında, xüsusilə ucqar kəndlərdə maddi texniki bazanın yerləşdirilməsi üçün əlverişli şərait və bütün məktəb ərazisini əhatə edən genişzolaqlı internetlə bağlı çətinliklər mövcuddur. Buna görə də mərkəzlərin məktəb daxilində qurulmasında çətinlik yaşayırdıq. Bu problemlərin həll olunması üçün çalışırıq. Əvvəlki illərlə müqayisədə problem xeyli həll olunub və bu istiqamətdə irəliləyiş doğru kifayət qədər addımlar atılıb.

2026-cı il üçün layihənin əhatə dairəsini ölkə üzrə nə qədər şagirdə çatdırmaq məqsədiniz var?

Növbəti tədris ilindən STEAM 210000-dən çox şagirdi əhatə edəcək. Onlardan 30%-ə yaxını region, qalan hissəsi isə Bakı, Sumqayıt və Abşeron məktəblərinin payına düşür. Ümumilikdə, bu təhsil metodu 398 məktəbdə reallaşdırılır. Onlardan 176-sı regionlarda, 222 məktəb isə Bakıdadır. Yeni tədris ilindən 4-cü siniflərdə təhsil alan 47002 şagird prosese qoşulacaq.

üsulların hər ikisi bacarıqlara əsaslanır. Sadəcə kurikulum konsepsiyadır, STEAM isə təhsil yanaşması - metodologiyadır. STEAM bu mənada kurikulumun bünövrəsidir. Bunlardan birini bilən digərini də biləcək.

Müəllimlərin hazırlıq vəziyyəti necədir, kadr hazırlığının həyata keçirilməsi istiqamətində STEAM hansı üsullardan istifadə edir?

Yeni tədris ilindən 4-cü sinifləri də əhatə edəcəyimiz üçün hazırda müəllimlərin hazırlığı prosesi-nə başlamışıq. Bu il üçün 3000 müəllim hazırlamalıyıq. Onlardan 2200 müəllimin ibtidai siniflər üzrə fəaliyyət göstərməsi nəzərdə tutulub. Program 48 saatlıq moduldan ibarətdir. Hazırda müəllimlərin hər biri imtahan verməli və sertifikat almaldır.

Kadr hazırlığı çətin bir prosesdir. Müəllimlərin öyrənmə prosesində xarici təcrübəyə əsaslanan bir neçə üsuldən istifadə edirik. Bunlardan STEAM metodologiyalarını özündə tam olaraq birləşdirən və onun konseptual çərçivəsini hazırkı dövrdə daha düzgün izah edən layihə əsaslı öyrənmə ilə yanaşı digər metodologiyalar da var. Məsələn, bunlar problem əsaslı, sorğu əsaslı, dizayn əsaslı, qarşılıqlı, fənlərarası əlaqə və fənlərarası, analogiyalarla öyrənmə, biomimikriya, nano və biotexnologiyalar, neyroelm, mühəndislik-dizayn modullarıdır. Müəllimlər bütün bunları bilməlidir ki, şagirdlərə rahat şəkildə ötürə bilsinlər.

"Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası" və "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" adlı sənədlərdə təhsilə bağlı müvafiq tapşırıqlar var. Sənədlərə əsasən layihə hansı öhdəlikləri həyata keçirməyi planlaşdırır və fəaliyyət planına bu istiqamətdə nələri daxil edib?

Həmin sənədlərdə bizim üçün nəzərdə tutulmuş 2 indikator var. Orada qeyd olunur ki, 2026-cı ilə qədər STEAM metodologiyası 10000 sınıfdə tətbiq edilməli və şa-

gird sayı 280000 olmalıdır. Hər il statistik məlumatları toplayıb hədəfləri müəyyən edərək addım-addım hədəfə doğru gedirik. Strategiyada olan bütün hədəflərə çatmağımızı düşünürəm.

Oktyabrda Green STEAM Azərbaycan Festivalı (SAF) keçiriləcək. Festivala bağlı planlarınız nədir?

Green SAF2024-də 8 kateqoriyadan 7-si üzrə iştirakçılar yaşıl həllər təklif edəcəklər. Məzmunu tam olaraq COP-a uyğunlaşdırmağa və iqlim dəyişikliyi ilə bağlı problemlərin həllinə yönəlmiş addımlar atmağa çalışırıq.

Uşaqların nəzəri cəhətdən öyrənməsi üçün mərkəz tərəfindən hansı xüsusi vasitələr hazırlanacaq?

STEAM mərkəzlərində müxtəlif yaş səviyyələri üzrə hazırlanan 40-dan çox dərs vasitəsi var. Kitablarda müəssisələrimiz tərəfindən həm təcrübə vasitəsilə, həm də xüsusi şəkildə tərtib edilir. Bu kitablardan digər dərs vasitələrindən fərqi var. Çünki biz yazılara yox, şəkillər və əyani vasitələrlə işləmə vasitəsilə sistemli izah etmə formasına üstünlük veririk. Bununla yanaşı, şagirdlərin gündəlik şəkildə kitablardan nəyi-şənbəyə məcbur etmədik. Onlar hansısa bir tapşırığı həyata gətirəndə bu kitablardan kömək alırlar.

Beynəlxalq səviyyəli STEAM çempionatlarına hazırlıq hansı səviyyədədir, təhsilalanların qoşulması prosesi necə gedir?

SAF 2024-də üç kateqoriya beynəlxalq yarışlar üçün nəzərdə tutulub. Bu kateqoriyalar üzrə yarışmaq üçün müxtəlif ölkələrdən xeyli nümayəndə gələcək.

Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, 2 il öncə Texasda keçirilən VEX robototexnika yarışmasında bizim şagirdlərimiz hazırladıkları robot ilə 4800 komanda içərisində 6-cı yerdə qoralarlaşmışdılar. Bu il isə iki kateqoriyada yarışmaq üçün Amerikaya gedəcəklər.

STEAM təhsil metodu qarşıya qoyulan hədəflərə çatdırmı?

Məncə, uzunmüddətli hədəflərə çatıb-çatmadığımızı bilmək üçün bir neçə il keçməlidir. Biz ancaq bir neçə il sonra deyə bilərik ki, 2020-ci ildə prosese cəlb etdiyimiz 7000 şagird hansı sahələrə yönəlib. Layihəyə başladığımız insanlar hələ maliyyə bazarında, ölkə iqtisadiyyatında hansısa rol oynamır. Ümumilikdə isə qısamüddətli hədəflərə çatdığımızı düşünürəm.

Atalarının yolunu davam etdirmək istəyən şəhid övladları

“Təhsil” düşərgəsindən reportaj

göz həkimi olacaq. Zərifə burada hər kəsin onlarla çox mehriban rəftar etdiyini bildirir. Burada qazandığı dostlarından biri yanında əyləşib, onunla birgə rəsm çəkir.

Bir az da onunla söhbətəlişirik. Yağmur şəhid çavuş Vasif Quluyevin övlədidir. 12 yaşlı Yağmur da həkim olmaq arzusundadır. O, Beyləqan rayon 7 nömrəli liseyin şagirdidir. Yağmur düşərgədə bütün oyunların maraqlı olduğunu, ancaq onu daha çox cəlb edən fəaliyyətin rəsm çəkmək olduğunu deyir. O, təbiətlə bağlı rəsmləri çəkməyə daha çox meyil edir. Rəsmlərində, əsasən, atasının şəhid olduğu Füzulini təsvir edir.

Fəaliyyətlərin sonunda xatirə fotosu çəkməsi məqsədilə uşaqları amfiteatrda toplayırlar. Hamısı bir yerdə əl edirlər. Aralardan birinin azadlıq işarəsi tutması məndə

Düşərgədə onu maraqlandıran, həvəskar olduğu bir çox oyunları öz yaşdqları ilə bərabər oynamaq imkanı əldə edib: “Bu düşərgə həm də sosiallaşmaq üçün bizə şərait yaradır. Bundan əvvəl başqa düşərgələrdə iştirak etmişəm. Burada ən sevdiyim fəaliyyət hər gün futbol oynamaqdır, çünki bu, ən sevdiyim oyundur”.

Söhbətimizin yekununda yoldaşları fut-

mətində çalışmaq istəyir. Təhsilini də bu istiqamətdə almağı düşünür. Düşərgəyə qardaşı ilə birgə gəlir.

Teyyubun sözlərinə görə, düşərgənin yaxşı tərəflərindən biri də telefon istifadə etmədən də əylənməyin mümkün olmasının uşaqlara əyani şəkildə göstərilməsidir.

Bayaqdan zəlin giriş tərəfindəki gimnastika divarında idman hərəkətləri edən bir nəfər diqqətimi çəkir. Adını və yaşını öyrənirəm. 17 yaşlı Elmır şəhid çavuş Ruslan Rəhimovun oğludur. Həm idmana, həm də tarix və coğrafiyaya xüsusi marağı var, gələcəkdə isə iqtisadçı olmaq istəyir. Elmır deyir ki, bundan əvvəl də bir çox düşərgələrdə iştirak edib. Ancaq bu düşərgə elə maraqlıdır ki, heç bitməsin istəmir.

Oyunların bir qədər yekunlaşması ilə içəri daxil olandan söhbətləşmək istədiyim uşaqlardan biri axır ki, əyləşməyə vaxt tapır. Yaxınlaşdıqca öyrənirəm ki, 13 yaşlı Cavid şəhid çavuş Canlar Cavadovun oğludur. O, gələcəkdə polis olmaq və təhsilini Amerikada almaq istəyir. Cavid deyir ki, düşərgə uşaqlarına telefondan uzaqlaşdırılacaq dostluqlara fokuslanmağa, sosiallaşmağa təkan verdi. İlk günlər telefonsuz vaxt keçirmək çətin olsa da, sonradan öyrəşiblər, fəaliyyətlər onlara elə maraqlıdır ki, heç telefon yadlarına da düşmür.

Söhbətimiz boyu atdığı hər topu basketbol səbətindən keçirən Adnan nəzərimdən

cu sinfində təhsil alır. Polis olmaq istəyir və təhsilini də bu istiqamətdə davam etdirməyi düşünür.

Oğlanlarla söhbət zamanı bir məqam xüsusi diqqətimi çəkir. Onların əksəriyyəti hüquq mühafizə orqanlarına, hər b sahəsinə meyllidirlər. Bu igidlərin hər biri gələcəyin aydınları, böyük şəxsiyyətləri olacaq, ən önəmli Vətənin müdafiəsində dayanacaqlar. Deməli, həqiqətən də ot kökü üstündə bitir.

Bunları düşündükcə içimdə hüzür və qürur hissini eyni anda yaşayıram. Şəhid övladlarının gözlərində sevinc və gələcəyə da-

xüsusi maraq vardır. Çəkilişdən sonra, həmin qız və yanında əyləşən başqa bir qız orada qalır. İri addımlarla pilləkənləri çıxıram. Məni gören kimi, ikisinin ortasında əyləşməyim üçün yer göstərilir. Öyrənirəm ki, onlar Şuşanın azadlığı uğrunda şəhid olan Asif Qocayevin övladları Xədicə və Məryəmdir. İndi Məryəmin azadlıq işarəsi tutmasının mənasını daha yaxşı anlayıram.

Məryəm 10 yaşındadır, Gəncədə 12 sayılı tam orta məktəbdə təhsil alır. Həm də incəsənətə marağı var. İki ildir ki, skripka ilə məşğul olur. Deyir ki, burada öz yaşdqlarından basketbol oynamağı da öyrənib. Ən sevdiyi fəaliyyət isə rəsm çəkməkdir, çünki bu sahədə çoxsaylı uğurları var. Məryəm rəsm üzrə müsabiqədə 3-cü yeri tutub. İncəsənətə bu qədər maraqlı olsa da, daha fərqli bir peşəni seçmək fikrindədir. Uşaqların hüquqlarını müdafiə etmək üçün hakim olmaq istəyir.

Xədicə isə 12 yaşındadır, Azərbaycan dili üzrə respublika fənn olimpiadasında 2-ci yer tutub. Xədicə həm də fortepianoda ifa etməyi bacırır. Düşərgədə daha çox voleybol və stolüstü tennis oyunlarının diqqətini çəkdiyini deyir. O, həkim olmaq istəyir. Gələcəkdə xəstə uşaqları ödənişsiz əməliyyat edəcək. Hər ikisinə qəlbləri qədər böyük və uly arzularına çatmaları yolunda uğurlar diləyirəm. Artıq sağollaşma zamanı çatıb. Qarıya tərəf yönəlirik. Məryəm qaçaraq yanıma gəlir. Əllərini bir-birinə möhkəmcə dolayaraq məni qucaqlayır. İçimdəki hüzür bir rə-beş artır. Məryəmin höürüklü, uzun saçlarını oxşayıb, qarıya yönəlirəm.

Yol boyu düşünürəm. Şəhid övladları böyüdükcə, yaşa dolduqca atalarının kim olduğunu daha yaxşı anlayırlar. “Mən şəhid oğluyam!”, “Mən şəhid qızıyam!” ifadələrini qürurla söyləyirlər. Nə zaman gözlərini həsrət bürsə bu müqəddəs ad onlara təsəlli verir, həyat eşqi və mübarizə ruhu aşılayır. Bizə isə yeri gələndə onların qəlbindəki təlatümləri duymaq, əmənlərə sahib çıxmaq düşür...

Günel ABBAS

Yenə həmin günlərdən biridir. Bu dəfə yolumuzu Züqulbadan salmışıq. Elm və Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı və “Zəfər” Şəhid Ailələrinə Dəstək İctimai Birliyinin dəstəyi ilə şəhid övladları üçün təşkil olunmuş “Təhsil” adlı yay düşərgəsinə gəlmişik. Hətta deyilən vaxtdan bir az da tez çatmışıq. Düşərgə iştirakçıları istirahət mərkəzindən çıxıb, oyun zalına tərəf istiqamət alırlar. Hər addımlarını, baxışlarını müşahidə etməyə başlayıram. Bu əsnada onlarla qəhrəman övladı arasından yazıma qəhrəman axtarıram. Amma işim çətindir, çünki bu uşaqların hər biri özəldir.

Zəlin girişindəki oturmaqalarda əyləşən 15 yaşlı bir oğlan diqqətimi çəkir. Zəhmli baxışlarını zəlin düz mərkəzinə zilləyib. Əlimi xəfifcə çiyinə qoyub, yanında oturmaq üçün icazə istəyirəm. Başını çox da qaldırmadan təsdiq edir ki, əyləşim. Adını soruşuram, fərqli bir şəkildə cavablayır: “Mən şəhid mayor Şahlar Cəfərovun oğlu Fəzail Cəfərlidir. Məni çox vaxt həm xarici görkəm, həm də xarakter cəhətdən atama bənzədirlər”. Başını yana çevirib, azacıq gülümsəyərək, “sakit təbiətli olmağım atamdan mənə qalan bir mirasdır”, - deyərək əlavə edir.

Fəzail bizə gələcək planlarından da danışıq, deyir ki, gələcəkdə Fövqəladə Hallar Nazirliyində çalışmaq istəyir: “Hazırda Sabirabad rayon Xəlfəli kənd tam orta məktəbində təhsil alıram. Bizim ailədə hərbi sahəyə böyük maraq var, ona görə də gələcək təhsil planlarımı bu istiqamətdə qururam. Eyni zamanda ingilis dilini öyrənməyə də böyük həvəsim var”.

bol oynamaq üçün onu meydançaya çağırırlar. Bizimlə sağollaşdıqdan sonra topunu da götürüb gedir. Oyuna ara verib dincəlmək istəyən uşaqlardan biri gəlir yanıma əyləşir. O, şəhid Tural Ağcabəyovun oğlu Xəlil-dir. Xəlil böyüyəndə atası kimi hərbiçi olmaq istəyir: “Hazırda Xaçmaz rayon 9 nömrəli tam orta məktəbin 9-cu sinfində təhsil alıram. Təhsilimi Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseydə davam etdirmək və gələcəkdə xüsusi təyinatlı qüvvələrdə çalışmaq istəyirəm. Atamın yolunu davam etdirəcəyəm”.

Xəlil deyir ki, düşərgədə uşaqların özlərini inkişaf etdirmələri üçün bütün fəaliyyətlər təşkil edilib. Gün ərzində səhər idmanı və müxtəlif oyunlarla məşğul olurlar.

Bizi görəndə çəkinən uşaqlar indi özləri yaxınlaşdırıb müşahidə verməyə can atırlar. Xəlillə müsahibəmizin sonlarına doğru hündür boylu, şux görkəmli uşaqlardan biri bizə yaxınlaşır. Sualları siz verirsiniz, yoxsa özümü danışmalıyıq, - deyərək soruşur. Bildirirəm ki, hər zaman müsahiblərimizə suallarla istiqamət veririk. Həmsöhbətim Əli şəhid polkovnik-leytenant Qərib Baxşəliyevin oğludur. Əli gələcəkdə proqramçı olmaq, informasiya texnologiyaları sahəsinə yönəlmək istəyir. O, təhsilini Harvard Universitetində almaq fikrindədir. Deyir ki, düşərgə onlara yaxşı dostluqlar qazandırdı.

Şəhid gizir Səbuh Əliyevin oğlu Teyyub da söhbət boyu yanımızda əyləşib. Əli ilə söhbəti bitirdikdən sonra ona tərəf çevrilirəm. Teyyub da atasının peşəsini davam etdirmək niyyətindədir. O, gələcəkdə güc strukturlarında, xüsusilə Dövlət Sərhəd Xid-

qəcmir. Bir qədər sonra topu düz yanımıza düşür. Götürməyə gələndə onu da söhbətə qoşmaq istəyirəm. 14 yaşlı Adnan şəhid Muxtar Babayevin oğludur. Əslən Cəlilabad rayonundandır, ancaq Bakıda yaşayır. 149 nömrəli məktəbin 8-ci sinfində təhsil alır. Adnan da polis olmaq və təhsilini bu sahədə almaq istəyir. Olduqca məhsuldar keçən düşərgə ona yeni dostluqlar da qazandırdı.

Şəhid polkovnik-leytenant Soltan Məmmədovun oğlu Əli də yanımızdadır, maraqla müsahibəmizi dinləyir. Bir qədər də onunla həmsöhbət olmaq istəyirəm. Əli Bakı şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbin 9-

bir böyük ümidlər görmək məni də xoşbəxt edir. Vətən müharibəsində şəhid olanların əmənləri xüsusi həssaslıqla qorunur. Şəhid və qazi ailələri, onların övladları dövlətin xüsusi diqqət və qayğısı ilə əhatə olunur.

Dərin düşüncələrdən həmkarlarımın məni səsələməsi ilə oyanıram. Deyirlər, qızlar həyətdəki çardaqlarda rəsm hazırlamaqla bağlı fəaliyyətlərə keçid edirlər. Yanaşı oturub eyni rəsm üzərində işləyən iki qız diqqətimi çəkir. Uzunsaçlı bir qadın rəsmi çəkir. Qızlara yaxınlaşır, yanlarında əyləşirəm. Mirzə Axundovun qızı Zərifə Axundzadənin 11 yaş var. Deyir ki, böyüyəndə

Uğur hekayələri

"Tədqiqat işlərimi Azərbaycan təhsilinə həsr etdim"

Nəriman Qəhrəmanlı:

"Harvard Universitetinin Təhsil Məktəbindən ilk azərbaycanlı olaraq məzun olmaq qürurvericidir"

Son illər ali təhsil sahəsində həyata keçirilən islahatlar gənclərimizin dünyanın nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil alma imkanlarını yaxşılaşdırmaqla ölkəmizdə yüksəkixtisaslı mütəxəssis hazırlığının təmin olunmasında əhəmiyyətli istiqamətlərdən birinə çevrilib. Ölkə başçısının müvafiq sərəncamı ilə bu yaxınlarda "Gənclərin xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil almalarına dair 2022-2026-cı illər üçün Dövlət Proqramı"nın müddətinin 2028-ci ilə qədər uzadılması isə bu sahədə dövlətin diqqət və qayğısının daha bir bariz nümunəsidir. Adıçəkilən Proqram çərçivəsində xaricdə təhsil arzularını gerçəkləşdirən gənclərimizdən biri də ABS-nin nüfuzlu Harvard Universitetindən məzun olan Nəriman Qəhrəmanlıdır. Müsahibimizi oxucularımızla daha yaxından tanış edək.

Tanıtım: Qəhrəmanlı Nəriman Habil oğlu 1992-ci ildə Bərdə şəhərində anadan olub.2010-cu ildə Bərdə şəhər Akademik Zorif Əliyeva adına texniki fənlər təməlyülli məktəb-liseyi bitirib. Orta məktəb illərində şəhər, zona və ölkə əhəmiyyətli şahmat və bilik yarışlarında, eləcə də riyaziyyat üzrə olimpiadalarda, tələbəlik illəri dönməndə isə "Nə? Harada? Nə zaman?", "Xəmsə" Milli İntellektual Oyunu və "Breyn Rinq" kimi intellektual yarışlarda iştirak edərək çoxsaylı uğurlar əldə edib. 2010-cu ildə 642 balla Bakı Dövlət Universitetinə daxil olub və 2014-cü ildə "İqtisadiyyat" ixtisası üzrə həmin universitetdən məzun olub. Daha sonra təhsilini 2015-2016-cı illərdə İspaniya Krallığının Barselona Muxtar Universitetində davam etdirib və 2016-cı ildə məzun olaraq, "Beynəlxalq biznesin idarə edilməsi" ixtisası üzrə magistr dərəcəsi əldə edib.

Əmək fəaliyyətinə 2016-cı ildə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyində məsləhətçi olaraq başlayıb. 2017-2023-cü illərdə Təhsil Nazirliyinin Akkreditasiyası və Nostrifikasiya İdarəsində və Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyində müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. 2023-2024-cü illərdə "Gənclərin xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil almalarına dair 2022-2028-ci illər üçün Dövlət Proqramı" çərçivəsində ABS-nin Harvard Universitetində "Təhsil siyasəti və təhlili" ixtisası üzrə magistratura təhsili alıb. Hazırda Elm və Təhsil Nazirliyinin Məktəbəqədər və ümumi təhsil siyasəti şöbəsinə müdir müavini olaraq əmək fəaliyyətini davam etdirir.

- Harvard Universitetindən məzun olmaq necə bir hissdir? Harvard Universitetinin Təhsil Məktəbindən ("Harvard Graduate School of Education") məzun olan ilk azərbaycanlı kimi təəssüratlarınız necədir?

- Harvard Universitetindən, xüsusilə, Təhsil Məktəbindən ("Harvard Graduate School of Education") ilk azərbaycanlı olaraq məzun olmaq qürurvericidir. Hesab edirəm ki, ilk azərbaycanlı olaraq Universiteti fərqlənmə (ÜMG 3.9/4.0) ilə bitirməyim mənə sonradan Harvard Təhsil Məktəbində təhsil almaq üçün müraciət edəndə azərbaycanlılar barədə əvvəlcədən müsbət fikir formalaşmasında, müəyyən mənada, təsir edib. Sevincdir ki, bu tədris ilindən etibarən Harvard Təhsil Məktəbində artıq 3 azərbaycanlı tələbə təhsil almağa başlayıb.

- Harvard sizə nə verdi, hansı bilik və təcrübələri qazandırdı və tədqiqat mövzunuz, ixtisasınız barədə nə deyə bilərsiniz?

- Əvvəl də qeyd etdiyim kimi, Harvardda ixtisasım "Təhsil siyasəti və təhlili" ("Education Policy and Analysis") olmuşdur. Təhsil aldığım 1 il müddətində professorların tərəfindən mənə təhsildə uğurlu siyasət müəyyənləşməsinə

- Dövlət Proqramının əhəmiyyəti və həyatınızda rolu barədə nə deyə bilərsiniz? Bu barədə düşüncələrinizi bölüşməyinizi xahiş edirik.

- Danılmaz faktdır ki, dünyada minlərlə gənc nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində qəbul olsa da, maddi imkan yetərsizliyi səbəbindən həmin müəssisələrdə təhsil almaq şansından məhrum olurlar.

incəlikləri öyrətdi. İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə həyata keçirilən uğurlu və uğursuz təhsil siyasətlərinin ilboyu təhlili və müzakirəsi isə əldə etdiyim biliklərin daha da dərinləşməsinə, ən əsası isə Azərbaycanda təhsilin inkişafı üçün hansı addımların atılması olacağına dair önəmli təsəvvür formalaşmasına səbəb oldu.

Əlavə olaraq, Harvardda əldə etdiyim faydalı tədqiqat bacarıqlarını və təhsil aldığım dövrdə apardığım çoxsaylı tədqiqatları vurğulamaq istədim. Qeyd edim ki, Harvard Təhsil Məktəbində təhsil alan ilk azərbaycanlı olmağın xüsusi məsuliyyəti dərk edərək, bütün fənlər üzrə tədqiqat işlərimi Azərbaycan təhsilinə həsr etdim. Nümunə olaraq, müəllimlərin işə qəbulu və ali təhsil müəssisələrində tələbə qəbulu üzrə müsabiqələrin təkmilləşdirilməsi, eləcə də şagirdlərin oxuyub-anlama bacarıqlarının inkişafı istiqamətində apardığım geniş tədqiqatları qeyd edə bilərəm.

- Harvardda bütün dünyadan maraqlıdır. Sizə, Harvard fərqli edən əsas xüsusiyyətlər nələrdir?

- Əsas amillər kimi dünyaşöhrətli professorların, geniş tədqiqat imkanlarının, zəngin tədris resurslarının və ümumilikdə, mükəmməl tədris mühitinin mövcudluğunu vurğulaya bilərəm. Dünyanın ən istedadlı və önəmli uşaqlarına imza atmış gəncləri arasından seçilmiş tələbələrə birlikdə təhsil almaq, onlarla fikir və təcrübə mübadiləsi aparmaq, yekunda isə Harvardın nüfuzlu məzun şəbəkəsinə qoşulmaq əvəzolunmaz bir fürsətdir.

Qeyd edim ki, başqa ölkələrdən olan tələbələr yoldaşlarının əksəriyyəti hər hansı əmlaklarını satmaq və ya yüksək məbləğlərdə kredit götürməklə Harvard təhsillərini maliyyələşdirirdilər. Buna görə də onlar Dövlət Proqramının azərbaycanlı tələbələr üçün yaratdığı imkanlar barədə mənəndən eşidəndə öz təəccüblərini gizlədə bilmir və azərbaycanlı gənclərin nə qədər şanslı olduğunu söyləyirdilər.

Fürsətdən istifadə edərək, bu imkanı bizə yaratdığı üçün ölkə rəhbərliyinə, o cümlədən Dövlət Proqramının hazırlanması, tədqiqat və icra olunmasında əməyi keçən hər kəsə öz dərin təşəkkürümü bildirirəm!

- Hazırda Dövlət Proqramının müddəti uzadılıb və 2022-2028-ci illər olaraq müəyyən edilib. Siz proqramın müddətinin uzadılmasının əhəmiyyətini necə qiymətləndirirsiniz, gənclərə nə kimi tövsiyələriniz olardı?

- "Qara qızıl"ın insan kapitalına çevrilməsinə xidmət edən belə bir möhtəşəm təşəbbüsün icra müddətini uzadılması, təbii ki, ancaq sevindirici hal ola bilər. Şübhəsiz ki, əmək bazarının tələblərinə cavab verən rəqəbətqabiliyyətli və yüksəkixtisaslı peşəkar kadrların hazırlanmasında xaricdə təhsil üzrə cari və əvvəlki dövlət proqramları mühüm töhfə vermiş və verməkdə davam edir.

Dünyanın nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq istəyən gənclərə əsas tövsiyəm məqsədyönlü şəkildə və əzmlə öz üzərində çalışmalarıdır. Burada "məqsədyönlü" sözünü xüsusi vurğulay-

ram, çünki belə olmadıqdan sonra yalnızca çox çalışmaq yetərsizdir. Qısamüddətli və uzunmüddətli hədəflərini yer aldığı şəxsi inkişaf planı hazırlamaq və həmin hədəflər üzrə görülən işlərin mütəmadi monitorinqini aparmaq bu istiqamətdə kifayət qədər faydalı ola bilər.

- Ölkəmizdə yeni ali təhsil müəssisələri yaradılıb, Qarabağ və Türkiyə-Azərbaycan, İtaliya - Azərbaycan universitetlərinə qəbul keçirilib. Siz bu yenilikləri necə şərh edərdiniz?

- Çox müsbət qiymətləndirirəm. Bu yeniliklər, Azərbaycanın ali təhsil sistemini beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırmaq və bu sahədə regional əməkdaşlığı gücləndirmək istiqamətində atılan əhəmiyyətli addımlardır. Xüsusilə, Qarabağ Universitetinin fəaliyyətə başlaması, inanıram ki, Qarabağ regionunun yenidən qurulmasına, orada insan kapitalının inkişafına, o cümlədən regionda iqtisadi, mədəni və elmi potensialın artırılmasına mühüm töhfə verəcəkdir.

Müxtəlif ölkələrlə əməkdaşlıq sayəsində yaradılan universitetlər mütərəqqi beynəlxalq ali təhsil modellərini Azərbaycana "idxalına" şərait yaratmaqla, ölkəmizin beynəlxalq ali təhsil məkanına daha sürətli inteqrasiya olunmasına, o cümlədən tədrisin keyfiyyətinin artması və yeni elmi tədqiqatların aparılmasına imkan yaradacaqdır.

- Hazırda global miqyasda ali təhsildə mühüm çağırışlara texnologiyaların tədris prosesinə uğurlu inteqrasiyası, müasir əmək bazarının tələblərinə uyğun kadrların yetişdirilməsi, akademik ölçətilmənin və inklüzivliyin artırılması kimi məsələləri misal göstərə bilərəm.

- Qarşıdakı illər üçün nə kimi hədəfləriniz var?

- Əsas hədəfim, xaricdə əldə etdiyim bilik və bacarıqlardan da yararlanmaqla, Azərbaycan təhsilinin inkişafına töhfə verməkdir. Növbəti 5-6 il üçün bu yolda mənə əsas bələdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" və bu sənəddən irəli gələrək hazırlanmış müvafiq strategiyalar olacaqdır.

- Müsahibəyə görə təşəkkürümü bildirir və bol uğurlar arzulayram.

Oruc MUSTAFAYEV

"Kod yazmağı 12 yaşında özüm öyrənmişəm"

Həsən Vəliyev:

"ABŞ-da təhsil almaq istəyirəm"

Məktəblilərimizin uğurunun növbəti sədası bu günlərdə Moldovanın paytaxtı Kişinyov şəhərindən gəldi. Yeniyyətəmlərin Avropa İnformatika Olimpiadasında (EJOI 2024) 3 məktəblimiz fərqləndi. Bakı şəhəri 157 nömrəli tam orta məktəbin IX sinif şagirdi Həsən Vəliyev gümüş, Bakı Türk Anadolu Liseyinin IX sinif şagirdi Əhməd Qənbərli və Sumqayıt şəhəri 23 nömrəli tam orta məktəbin IX sinif şagirdi Muhammed Əhmədov bürünc medal qazandı.

rək qatıldı. Komanda üzvləri ilə xüsusi seçim prosesinin nəticəsi olaraq bir araya gəlsək də, biri-birimizi hazırlıqlardan tanıyırdıq. Amma eyni komandada ilk dəfə yarışdıq və bir-birimizi başa düşərək uğur qazana bildik".

"Gələcəkdə alim olacağam"

"Kompyuterə həmişə marağım olub", - deyən Həsən Vəliyev gələcəyini də bu sahədə görür, özü də alim kimi: "ABŞ-da təhsil almaq istəyirəm.

Gümüş medalı Həsən Vəliyev deyir ki, bu, onun ilk uğuru deyil: "Respublika fənn olimpiadasında qızıl medalım, "İDDA Cup" olimpiadasında ikinci dərəcəli diplomum var. "VEX5 robotiks" kateqoriyası üzrə "SAF-2023" festivalının finalında iştirak etmişəm. "SAF-2024"-ə də qatılacağam".

Məktəbdəki, daha sonra olimpiadalar da uğurları ilə diqqəti özünə cəlb edən Bakı məktəblisi Beynəlxalq Olimpiadalar Hazırlıq Mərkəzində hazırlığa cəlb edilən şagirdlərdəndir.

İnformatikada parlaqlığına baxmayın, ilk sevgisi riyaziyyata olub

Həsən Vəliyev 2009-cu ildə Bakıda doğulub. Məktəbə Bakıdakı 157 nömrəli tam orta məktəbdə gedib. Riyaziyyatı da elə burada sevir: "Uşaqlıqdan riyaziyyat elminə böyük marağım var. Çətin həlli olan riyaziyyat məsələlərini həll etmək çox maraqlıdır. Bu fənni mənə ilk müəllimim Ceyran Nağıyeva sevdirdi".

12 yaşından başlayan kod yazmaq bacarığı informatikanın ağırlıq dərəcəsinin riyaziyyatı üstələməsi ilə nəticələnib. Olimpiada və bilik yarışlarına da elə informatikadan qatılıb: "İlk dəfə kod yazmağı 12 yaşında özüm öyrənmişəm. Çox maraqlı gəlirdi alqoritm qurub kod yazmaq. Dərslərimi bitirən kimi boş vaxtımda kod yazırdım. İlk dəfə informatika olimpiadasına VIII sinifdən qatıldım".

Həsən belə yarışlarda xüsusilə işləmə bacarığından danışıb: "Məktəbimizdə komanda yaratmışıq. Bu, robototexnika yarışlarına qatılaraq birlikdə uğur qazandıq. Ancaq son iştirak etdiyim Yeniyyətəmlərin Avropa İnformatika Olimpiadasına (EJOI 2024) seçil-

Gələcəkdə alim olacağam".

Alimlik sadəcə istedad deyil, uzun müddət çalışmaq, tədqiqat bacarığı da tələb edir: "Bu bacarığım da var. Anam biologiya müəllimidir. Oxumağıma, araşdırmalara etməyə daim kömək edib. Onunla birlikdə araşdırmağı, maraqlandığım sualın cavabını tapmağı öyrənmişəm. Bu prosesi sevirəm. Bunun üçün həvəsim də var, marağım da".

Sabahın alimi özünü başqa beynəlxalq olimpiadalarda da sınayacaq: "Bundan sonra da beynəlxalq yarışların seçimi turlarına qatılacağam və ölkəmi təmsil edəcəyəm".

Yeni tədris ilinə yeni hədəflərlə başlayan Həsən öten tədris ilini böyük nailiyyətlərlə başa vurduğunu deyir: "Buraxılış imtahanlarında 260 bal topladım. Heç hazırlaşmadım, ona görə belə oldu. Hazırlaşsam, daha yüksək bal yığa, ən yüksək nəticə göstərnlərdən biri ola bilirdim. Məktəbdə bütün fənləri yaxşı oxuyuram. XI sinif buraxılış imtahanlarında daha yüksək nəticə əldə edəcəyimi düşünürəm. O, məktəbdənkənər maraqlarımdan da danışıb: "Üzgüçülüyə böyük həvəsim var. Üzümünə hele uşaqlıqdan öyrənmişəm. Dərslərdən boş vaxt tapanda üzürəm, amma bu, az-az hallarda olur. Amma kitab oxumağa vaxt həmişə var. Uşaqlıqdan kitab oxumağı çox sevirəm. Xarici müəllimlərin bir sıra əsərlərini oxumuşam".

Məlumat üçün qeyd edək ki, məktəblilərimiz sözügedən olimpiadada 2017-ci ildən iştirak edirlər və bu vaxta kimi 4 gümüş, 8 bürünc medal qazanıblar. İndiyədək ölkə üzrə fərqli yaş qruplarından olan şagirdlərimiz müxtəlif miqyasda keçirilən yarışlarda 77 medal əldə ediblər.

Ruhiyə DAŞSALAHLI

Bu il BMU-ya qəbul olanların sayı iki dəfə artıb

Bakı Mühəndislik Universitetinə (BMU) 2024/2025-ci tədris ili üçün bakalavriat səviyyəsinə qəbul üzrə yüksək göstəricilər qeydə alınıb. Universitetə bu il qəbul planının iki dəfəyə yaxın artmasına baxmayaraq, bakalavriat səviyyəsi üzrə qəbul 95 faiz, o cümlədən IV və V qruplarda 100 faiz, II qrupda 98,4 faiz, I qrupda isə 89 faiz təşkil edib. Ali təhsil ocağını seçən abituriyentlərin 50 faizi dövlət sifarişində təhsil alacaq.

Birinci mərhələdən sonra universitetə 36 ixtisas üzrə ümumilikdə 2108 nəfər qəbul olub ki, bu da ötən illə müqayisədə iki dəfə artım deməkdir. Bu, BMU-nun tarixində bir ilkdir.

Bundan başqa, BMU-ya üstünlük verən yüksək ballı abituriyentlərin sayında da ötən illə müqayisədə iki dəfəyə yaxın artım müşahidə edilmişdir. Qə-

bul olanların 265 nəfəri 500-dən yuxarı, 52 nəfəri isə 600-700 bal arasında nəticə göstərmişdir. Yüksək nəticə göstərən abituriyentlərin seçdiyi ixtisaslar sırasında əsasən informasiya texnologiyaları, informasiya təhlükəsizliyi, kompüter mühəndisliyi, kompüter elmləri, kimya mühəndisliyi, həmçinin logistika və nəqliyyat təhlükəsizliyi, kimya, maliyyə, biotexnologiya, sənaye mühəndisliyi, elektrik və elektronika mühəndisliyi, biznesin idarə edil-

məsi yer alıb. Ən yüksək balla BMU-ya qəbul olan abituriyent isə "Kimya mühəndisliyi" ixtisasını seçib.

BMU-nu seçən şəxslərin qeydiyyatı ilə bağlı zəruri informasiyalar universitetin saytında (<https://beu.edu.az/az/announcement/baki-muhendislik-universitetine-qebul-olan-abituriyentlerin-nezerine-413>) və sosial şəbəkə hesablarında yerləşdirilib. Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar avqustun 28-dən sentyabrın 6-dək

(saat 18:00-dək) elektron qaydada portal.edu.az saytı vasitəsilə qeydiyyatdan keçməlidirlər.

Avqustun 28-dən sentyabrın 2-dək isə boş qalan plan yerlərinə ixtisas seçimi aparılacaq.

Bu il BMU-nun bakalavriat səviyyəsində ayrılan plan yerlərdən 1540-ı Azərbaycan bölməsi (əyani), 220-si qiyabi təhsil forması, 525-i isə ingilis bölməsi (əyani) üçün nəzərdə tutulub.

"AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ"

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor

Sarvan İbrahimov 538-21-55

Mühasibathıq

539-67-74

Reklam və elanlar

539-20-77; elan@media.edu.az

Ünvan: AZ-1073/2, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan nəşriyyatı" MMC, 9-cu mərtəbə

Qəzet "Azərbaycan müəllimi"nin kompüter mərkəzində yığılır və "Azərbaycan nəşriyyatı" MMC-də çap olunur

Qəzet hər həftənin cümə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı Şərifzadə filialı

Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881

M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944

S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

"Azərbaycan müəllimi" qəzeti redaksiyası

Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350

VÖEN: 1300397831

Lisensiyası № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 35824 Sifariş 1965

Məsul nəvbətçi: S.Kərimova

Etibarsız sayılır

Bakı şəhər 82 nömrəli texniki peşə məktəbi tərəfindən 1994-cü ildə Axundova Lalə Xəlil qızına verilmiş 3-0965468 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 93 nömrəli tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitirmiş Ağayev İlkin Əzizə oğluna verilmiş B-488516 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 257 nömrəli tam orta məktəbi 2023-cü ildə bitirmiş Möhsünlü Aydan Cəmil qızına verilmiş E-545566 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Saatlı rayon Fətəlikənd kənd tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Heydərova (Həsəyova) Gülnar Əflatun qızına verilmiş B-024253 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyi 2005-ci ildə bitirmiş Həsənov Ziya Həmdullah oğluna verilmiş B-128823 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

1 nömrəli Bakı Tibb Kolleci tərəfindən 2009-cu ildə Nəbiyeva Fərəh Rizvan qızına verilmiş BB-II-095947 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu tərəfindən 2016-cı ildə Cəlilova Nərgiz Məhəmməd qızına verilmiş A-083369 nömrəli bakalavr diplomu və diploma əlavə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt Musiqi Kollecinin Ağcabədi şöbəsi tərəfindən 2013-cü ildə Nağıyev Ülvi Vilayət oğluna verilmiş AA-031455 nömrəli diploma əlavə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İmişli şəhər 7 nömrəli tam orta məktəbi 2003-cü ildə bitirmiş Eminov Tural Taryel oğluna verilmiş A-657928 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Xəzər Universiteti tərəfindən 2012-ci ildə Əliyev Fəxr İmran oğluna verilmiş B-254130 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt Dövlət Texniki Kolleci tərəfindən 2015-ci ildə Misirova (Əbilova) Aidə Sakit qızına verilmiş AA-068832 nömrəli subbakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 153 nömrəli tam orta məktəbi 2013-cü ildə bitirmiş Məmmədov Cavid Hafiz oğluna verilmiş A-186207 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Texniki Universiteti tərəfindən 2021-ci ildə Axundzadə Fuad Babək oğluna verilmiş C-114670 nömrəli bakalavr diplomu və diploma əlavə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Füzuli rayon Yuxarı Kürdmahmudlu kənd tam orta məktəbi 2011-ci ildə bitirmiş Əliyev Famil Akif oğluna verilmiş A-045378 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala rayon Əliabad qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi 1996-cı ildə bitirmiş Abdurahmanova (Məmmədova) Məriyəm Nəzir qızına verilmiş A-099377 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala rayon Uzunqazmalar kənd ümumi orta məktəbin IX sinfini 1995-ci ildə bitirmiş Səyidulov Elşən İldar oğluna verilmiş Ə-3019 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şabran rayon Uzunboyad kənd tam orta məktəbin IX sinfini 2007-ci ildə bitirmiş Əsədova Rəna Nürəm qızına verilmiş A-588269 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Əmtəəşünaslıq İnstitutu tərəfindən 1996-cı ildə Məmmədov

Rasim Bayram oğluna verilmiş AB-I-014788 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Biləsuvar rayon Bəydili kənd tam orta məktəbi 2012-ci ildə bitirmiş Kərimli Hüseyinli Abasət oğluna verilmiş A-151749 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala rayon Yeni Suvagil kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Nəzirova Günel Eynulla qızına verilmiş B-106858 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala rayon Yuxarı Tala kənd 4 nömrəli tam orta məktəbi 2007-ci ildə bitirmiş Məmmədova Rəşidə Rəsul qızına verilmiş B-400615 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala rayon Əliabad qəsəbə 3 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 1995-ci ildə bitirmiş Ağaməmmədov Nəriman Eldar oğluna verilmiş A-475591 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ticarət və Xidmət üzrə Gəncə Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzini 2022-ci ildə bitirmiş Kazimov Cavid Rauf oğluna verilmiş E-439523 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Saatlı şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi 2013-cü ildə bitirmiş Kərimov Fuad Bəxtiyar oğluna verilmiş A-269580 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 135 nömrəli tam orta məktəbi 2015-ci ildə bitirmiş Məcidli Murad Müşviq oğluna verilmiş A-400797 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhər 36 nömrəli tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitirmiş Hüseynova (Məmmədova) Tünzalə

Məmməd qızına verilmiş B-499749 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 1 nömrəli İdman Liseyi PHŞ-in (277 nömrəli idman təmayüllü tam orta məktəb) 2014-cü ildə bitirmiş Ağarəzəyev Musa Çingiz oğluna verilmiş A-300297 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran rayon Boladi kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 2013-cü ildə bitirmiş Arslan (Məlikzadə) Aynur Bəhrüz qızına verilmiş A-240502 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 186 nömrəli tam orta məktəbi 2019-cu ildə bitirmiş Musayeva Xəlidə Samir qızına verilmiş E-198262 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz rayon Düz Cırdaxan kənd tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Ağabalayev Yusif Ağabala oğluna verilmiş B-036972 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz rayon Aşağı Quşçu kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitirmiş Kərimova Xanım İsrayıl qızına verilmiş B-558906 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz rayon Xatınlı kənd tam orta məktəbi 2002-ci ildə bitirmiş Aliyeva (Namazova) Afət Kamal qızına verilmiş 633002 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Goranboy rayon Qızılhacılı qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 1993-cü ildə bitirmiş Həsəneliyeva Dilarə Əli qızına verilmiş A-028566 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Biləsuvar şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi 1987-ci ildə bitirmiş

Əhədov Rafail Dədəxan oğluna verilmiş AK-397932 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ü.Hacıbəyov adına Qırmızı Əmək Bayrağı Ordenli Azərbaycan Dövlət Konservatoriyası tərəfindən 1993-cü ildə Abdullayeva İradə Əziz qızına verilmiş İIBB-716793 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Beyləqan rayon 181 nömrəli Texniki Peşə Məktəbi tərəfindən 1990-cı ildə Səmədov Rauf Həbib oğluna verilmiş B-462462 nömrəli diplom və diploma əlavə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti tərəfindən 2013-cü ildə Ağayeva Xeyalə Qorxmaz qızına verilmiş A-004735 nömrəli bakalavr diplomu və diploma əlavə tapıldığı üçün etibarlı sayılır.

Şərur rayon Qarxun kənd tam orta məktəbin IX sinfini 2011-ci ildə bitirmiş Quliyeva (Vəliyeva) Maya Paşa qızına verilmiş A-001332 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasını 2024-cü ildə bitirmiş Adıgözəlova Aylin Bəxtiyar qızına verilmiş C-914661 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Masallı rayon Qəzvinoba kənd ümumi orta məktəbin IX sinfini 2009-cu ildə bitirmiş Əsədullayeva Şəhla Səyyar qızına verilmiş A-843208 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 2012-ci ildə bitirmiş Mirzəyeva Lalə Ədalət qızına verilmiş A-088787 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.